Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►B

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 200/2012,

8. märts 2012,

Euroopa Liidu eesmärgi kohta salmonella serotüüpide *Salmonella enteritidis* ja *Salmonella typhimurium* vähendamiseks broilerikarjades vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 2160/2003

(EMPs kohaldatav tekst)

(ELT L 71, 9.3.2012, lk 31)

Parandatud:

►C1 Parandus, ELT L 68, 13.3.2015, lk 90 (200/2012)

▼B

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 200/2012,

8. märts 2012,

Euroopa Liidu eesmärgi kohta salmonella serotüüpide *Salmonella enteritidis* ja *Salmonella typhimurium* vähendamiseks broilerikarjades vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 2160/2003

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 2160/2003 *salmonella* ja teiste konkreetsete toidupõhiste zoonootilise toimega mõjurite kontrolli kohta, ([1]) eriti selle artikli 4 lõike 1 teist lõiku, artikli 8 lõike 1 teist lõiku ja artikli 13 teist lõiget,

ning arvestades järgmist:

(1) Määruse (EÜ) nr 2160/2003 eesmärgiks on tagada nõuetekohaste ja tõhusate meetmete võtmine muu hulgas *salmonella* avastamiseks ja tõrjeks kõikidel asjakohastel tasanditel, eriti esmatootmistasandil, sealhulgas karjades, et vähendada toidu kaudu levivate zoonootiliste patogeenide esinemist ja seega ohtu, mida nad põhjustavad rahvatervisele.

(2) Määruse (EÜ) nr 2160/2003 artikli 4 lõikes 5 sätestatakse Euroopa Liidu eesmärgid, mis kehtestatakse kõikide rahvatervisele oluliste *Salmonella* serotüüpide esinemise vähendamiseks broileritel. Eelnimetatud vähendamine on väga oluline, kuna sellega tagatakse kõnealuse määruse II lisa E-osas ja komisjoni 15. novembri 2005. aasta määruse (EÜ) nr 2073/2005 toiduainete mikrobioloogiliste kriteeriumide kohta I lisa 1. peatükis ([2]) nimetatud värskes broilerilihas esineva *salmonella* puhul kehtestatud kriteeriumite täitmine.

(3) Määruses (EÜ) nr 2160/2003 on sätestatud, et liidu eesmärk peab hõlmama positiivsete epidemioloogiliste ühikute maksimumprotsenti ja/või positiivsete epidemioloogiliste ühikute väikseima protsentuaalse vähenemise arvandmeid, suurimat lubatud tähtaega, mille jooksul tuleb eesmärk saavutada, ja eesmärgi saavutamise tõendamiseks vajalike kontrollikavade määratlemist. Samuti peab see vajaduse korral hõlmama rahva tervisele oluliste serotüüpide kindlaksmääramist.

(4) Määruses (EÜ) nr 2160/2003 on sätestatud, et liidu eesmärgi kehtestamisel võetakse arvesse olemasolevate riiklike meetmete rakendamisel saadud kogemusi ning kehtivate liidu nõuete alusel komisjonile või Euroopa Toiduohutusametile (EFSA) esitatud teavet, eriti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta direktiivis 2003/99/EÜ (zoonooside ja zoonootilise

([1]) ELT L 325, 12.12.2003, lk 1.
([2]) ELT L 338, 22.12.2005, lk 1.

▼B

toimega mõjurite seire kohta, millega muudetakse nõukogu otsust 90/424/EMÜ ja tühistatakse nõukogu direktiiv 92/117/EMÜ) ([1]) ning eriti selle artiklis 5 esitatud teavet.

(5) Komisjoni 12. juuni 2007. aasta määruse (EÜ) nr 646/2007 (millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2160/2003 seoses ühenduse eesmärgiga vähendada *Salmonella enteritidis*'e ja *Salmonella typhimurium*'i esinemissagedust broileritel ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1091/2005) ([2]) artikli 1 lõikes 1 sätestatakse eesmärk vähendada 31. detsembriks 2011*Salmonella enteritidis*'e või *Salmonella typhimurium*'iga nakatunud broilerikarjade suurimat lubatud esinemissagedust kuni 1 %ni või alla selle.

(6) Euroopa Liidu 2009. aasta koondaruandest zoonooside, zoonootiliste haigusetekitajate ja toidu kaudu levivate haigusepuhangute suundumuste ja allikate kohta ([3]) nähtus, et *Salmonella enteritidis* ja *Salmonella typhimurium* on serotüübid, mida seostatakse kõige sagedamini inimeste haigestumisega. Kuigi serotüübi *Salmonella enteritidis* põhjustatud inimeste haigusjuhtumid vähenesid 2009. aastal tunduvalt, sagenesid serotüübiga *Salmonella typhimurium* seostatud juhtumid.

(7) 2011. aasta juulis võttis EFSA vastu teadusliku arvamuse selle kohta, kuidas mõjutab broileritel *salmonella* esinemissageduse vähendamise uue eesmärgi kehtestamine rahvatervist ([4]). Selles jõuti järeldusele, et *Salmonella enteritidis* on kõige kergemini vanematelt järglastele edasikanduv *salmonella* serotüüp kodulindudel. Toiduohutusamet märkis samuti, et liidu poolt broilerite suhtes rakendatud kontrollimeetmed on kaasa aidanud inimeste salmonelloosi haigestumisjuhtude arvu tunduvale vähenemisele võrreldes 2006. aastaga. Seepärast tuleks kõnealune eesmärk heaks kiita.

(8) *Salmonella typhimurium*'i monofaasilised tüved on muutunud levinuimaks *salmonella* serotüübiks, mida on leitud mitmel loomaliigil ja inimeselt saadud kliinilistel isolaatidel. Vastavalt EFSA poolt 22. septembril 2010. aastal vastu võetud 2010. aasta teaduslikule arvamusele *Salmonella typhimurium*'i sarnaste tüvede rahvatervise alase riski hindamise ja seire kohta ([5]) kujutavad *Salmonella typhimurium*'i monofaasilised tüved, mille antigeenne valem on ►**C1** 1,4,[5],12:i:- ◄, sealhulgas tüved, mis

([1]) ELT L 325, 12.12.2003, lk 31.
([2]) ELT L 151, 13.6.2007, lk 21.
([3]) EFSA Journal 2011; 9(3):2090.
([4]) EFSA Journal 2011; 9(7):2106.
([5]) EFSA Journal 2010; 8(10):1826.

▼B

kas sisaldavad või ei sisalda O5 antigeeni, endast *Salmonella typhimurium*'i variante ja nende oht rahvatervisele on võrreldav muude *Salmonella typhimurium*'i tüvedega. Seetõttu peaks Euroopa Liidu eesmärk hõlmama ka serotüübi *Salmonella typhimurium*'i tüvesid, mille antigeenne valem on ►C1 1,4,[5],12:i:- ◄.

(9) Liidu eesmärgi saavutamise tõendamiseks on vaja broilerikarjadest korduvalt proove võtta. Tulemuste hindamiseks ja võrdlemiseks on vaja koostada ühtne kontrollikava liidu eesmärgi saavutamise kontrollimiseks.

(10) 2012. aastal Euroopa Liidu eesmärgi saavutamiseks vajalikud liikmesriikide tõrjekavad seoses liigi *Gallus gallus* broilerikarjadega esitati liidu kaasrahastamiseks kooskõlas nõukogu 25. mai 2009. aasta otsusega 2009/470/EÜ kulutuste kohta veterinaaria valdkonnas ([1]). Käesoleva määruse lisas sätestatud tehnilised muudatused on vahetult kohaldatavad. Eeltoodust tulenevalt ei pea komisjon uuesti heaks kiitma käesoleva määruse rakendamise riiklikke tõrjekavasid. Seetõttu ei ole vaja kohaldada üleminekuperioodi.

(11) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega ning ei Euroopa Parlament ega nõukogu ole vastuväiteid esitanud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu eesmärk

1. Määruse (EÜ) nr 2160/2003 artikli 4 lõikes 1 osutatud liidu eesmärk *Salmonella enteritidis*'e ja *Salmonella typhimurium*'i esinemissageduse vähendamiseks broileritel (edaspidi „liidu eesmärk") on vähendada *Salmonella enteritidis*'e või *Salmonella typhimurium*'iga nakatunud broilerikarjade suurimat lubatud esinemissagedust kuni 1 %-ni või alla selle.

Euroopa Liidu eesmärk hõlmab serotüübi *Salmonella typhimurium*'i monofaasilisi tüvesid, mille antigeenne valem on ►C1 1,4,[5],12:i:- ◄.

2. Kontrollikava Euroopa Liidu eesmärgi saavutamise tõendamiseks on sätestatud lisas.

Artikkel 2

Euroopa Liidu eesmärgi läbivaatamine

Euroopa Liidu eesmärgi vaatab läbi komisjon, võttes arvesse kontrollikavale vastavalt kogutud teavet ja määruse (EÜ) nr 2160/2003 artikli 4 lõike 6 punktis c sätestatud kriteeriume.

([1]) ELT L 155, 18.6.2009, lk 30.

▼B

Artikkel 3

Määruse (EÜ) nr 646/2007 kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 646/2007 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrustele tõlgendatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 4

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

▼B

LISA

Kontrollikava liidu eesmärgi saavutamise tõendamiseks vastavalt artikli 1 lõikele 2

1. VALIMIRAAMISTIK

Valimiraamistik hõlmab määruse (EÜ) nr 2160/2003 artiklis 5 kehtestatud riiklike kontrollikavade raames kõiki liigi *Gallus gallus* broilerikarju (edaspidi „broilerid”).

2. BROILERITE SEIRE

2.1. **Proovivõtusagedus**

a) Toidukäitlejad võtavad proovid kõikidelt broilerikarjadelt kolme nädala jooksul enne tapmist.

Pädev asutus võib siiski erandina esimeses lõigus nimetatud proovide võtmise kohustusest otsustada mitme broilerikarjaga ettevõtetes võtta proove vähemalt ühest broilerikarjast korraga, juhul kui:

i) kõikides ettevõtte karjades rakendatakse süsteemi „kõik sisse, kõik välja”;

ii) kõikide karjade pidamine on ühesugune;

iii) kõikide karjade varustamine sööda ja veega on ühesugune;

iv) ettevõtte kõikides karjades on *Salmonella* spp. esinemist kontrollitud vastavalt esimeses punktis sätestatud kontrolliskeemile vähemalt kuus korda, kusjuures vähemalt ühel korral on kõikidest karjadest proove võtnud pädev asutus;

v) kõik esimeses lõigus ja punktis b nimetatud kontrollimise põhjal saadud *Salmonella enteritidis*'e või *Salmonella typhimurium*'i tulemused osutusid negatiivseks.

Pädev asutus võib siiski erandina käesolevas punktis nimetatud proovide võtmise kohustusest lubada proovide võtmist kuue nädala jooksul enne tapmise kuupäeva, kui broilereid peetakse rohkem kui 81 päeva või kui nad kuuluvad mahepõllumajandusliku tootmise alla vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 889/2008 ([1]).

b) Pädev asutus võtab igal aastal proove vähemalt ühest broilerikarjast 10 % üle 5 000 linnuga põllumajandusettevõtte hulgast. Proove võib võtta ka riskidest lähtuvalt põhjal iga kord, kui pädev asutus seda vajalikuks peab.

Pädeva asutuse läbi viidav proovide võtmine võib asendada toidukäitleja algatusel toimuvat proovide võtmist vastavalt punktis a sätestatule.

([1]) ELT L 250, 18.9.2008, lk 1.

▼B

2.2. **Proovivõtuprotokoll**

2.2.1. *Üldised juhised proovide võtmiseks*

Pädev asutus või toidukäitleja peavad tagama, et proove võtaksid ainult vastava koolitusega töötajad.

Proove võetakse vähemalt kahe paari proovivõtujalatsitega. Proovivõtujalatsid pannakse jalatsite peale ja proov võetakse, kõndides läbi lindla. Ühe broilerikarja puhul kasutatud proovivõtujalatsid võib koondada üheks prooviks.

Enne proovivõtujalatsite peale tõmbamist niisutatakse nende pinda:

(a) imavust suurendava lahjendusvedelikuga (lahjendusvedelik koosneb 0,8% naatriumkloriidist ja 0,1% peptoonist steriilses deioniseeritud vees)

(b) või steriilse veega

(c) või mis tahes muu lahjendusvedelikuga, mille on heaks kiitnud riigi tugilabor vastavalt määruse (EÜ) nr 2160/2003 artikli 11 lõikele 3 või

(d) proovivõtujalatsid autoklaavitakse konteineris koos lahjendusvedelikega.

Proovivõtujalatseid saab samuti niisutada, valades neisse vedelikku enne, kui need jalatsikatete peale tõmmatakse või raputades jalatseid lahjendusvedeliku konteineris.

Tuleb tagada, et proove võetakse kõikidest hoone osadest proportsionaalsetes kogustes. Iga proovivõtujalatsite paar peab katma umbes 50 % hoone pinnast.

Pärast proovi kogumise lõpetamist eemaldatakse proovivõtujalatsid ettevaatlikult jalatsite küljest, et vältida nende küljes oleva aine kadu. Proovivõtujalatsid võib kogutud aine säilitamiseks ümber pöörata. Need pannakse kotti või nõusse ja varustatakse sildiga.

Pädev asutus võib suurendada proovide miinimumarvu, et tagada proovide esindavus, võttes igal konkreetselt juhul arvesse epidemioloogilisi näitajaid, näiteks bioohutuse tingimusi, karja koosseisu ja suurust.

Pädev asutus võib lubada asendada ühe jalatsiproovi 100 g tolmuprooviga, mis kogutakse hoone mitmest kohast neilt pindadelt, kus tolmu on näha. Teise võimalusena võib võtta proovi ühe või mitme niisutatud riidelapi abil vähemalt 900 cm^2 pindalalt, kogudes tolmu lindla mitmest kohast, Kõik lapid peavad olema mõlemalt küljelt tolmuga kaetud.

2.2.2. *Teatavat tüüpi ettevõtete suhtes kohaldatavad juhised*

a) Vabapidamisel karjade puhul peaks proove võtma ainult broilerikasvatushoone sees.

b) Vähem kui 100 broileriga karjades, kus ei ole ruumikitsikuse tõttu võimalik kasutada proovivõtujalatseid, sest broilerikasvatushoonetele ei ole ligipääsu, võib asendada need tolmuproovi võtmiseks kasutatavate lappidega, millega hõõrutakse nendega üle värske väljaheitega saastunud pindade, või kui see ei ole võimalik, kasutatakse mõnda muud konkreetses olukorras sobivat väljaheitest proovi võtmise meetodit.

▼B

2.2.3. *Pädeva asutuse läbiviidav proovivõtmine*

Pädev asutus peab vajaduse korral lisaanalüüse ja/või dokumentide kontrolle tehes ise veenduma, et proovide tulemused ei ole mõjutatud mikroobivastaste ainete või muude bakterite kasvu pärssivate ainete olemasolust.

Kui ei avastata *Salmonella enteritidis*'t ja *Salmonella typhimurium*'i, küll aga mikroobivastaste ainete olemasolu või bakterite kasvu pärssiv toime, loetakse seda broilerikarja nakatunud karjaks artikli 1 lõikes 2 nimetatud liidu eesmärgi mõistes.

2.2.4. *Transport*

Proovid saadetakse põhjendamatute viivitusteta kullerpostiga või kulleriga määruse (EÜ) nr 2160/2003 artiklites 11 ja 12 osutatud laboritesse. Proovide transportimise ajal kaitstakse neid üle 25°C ulatuva temperatuuri ja otsese päikesevalguse eest.

Kui proove ei ole võimalik saata 24 tunni jooksul proovivõtmisest, tuleb neid säilitada jahutatuna.

3. LABORATOORNE ANALÜÜS

3.1. **Proovide ettevalmistamine**

Proove hoitakse uurimise alguseni jahutatuna laboratooriumis. Uurimine peab toimuma 48 tunni jooksul pärast proovi saamist ning nelja päeva jooksul alates proovi võtmisest.

Tolmuproove tuleb analüüsida üksteisest eraldi. Siiski võib pädev asutus analüüsimise eesmärgil otsustada selle liita proovivõtujalatsitega.

Proovi täielikuks küllastamiseks segatakse ja jätkatakse kultuuri kasvatamist punktis 3.2 osutatud avastamismeetodil.

Kaks paari proovivõtujalatseid pakitakse ettevaatlikult lahti, et vältida külgekleepunud väljaheiteainese mahapudenemist, ja asetatakse 225 ml toatemperatuurini eelsoojendatud puhverdatud peptoonvette või siis valatakse 225 ml lahustit laborisse toodud konteinerisse, mis sisaldab kahte paari proovivõtujalatseid.

Proovivõtujalatsid tuleb kasta üleni puhverdatud peptoonvette, nii et proovi ümbritseb piisavalt vedelikku, kuhu *Salmonella* saab eralduda; vajadusel võib lisada puhverdatud peptoonvett.

Kui väljaheidete ettevalmistamisel *Salmonella* avastamiseks lepitakse kokku kasutada EN/ISO standardeid, siis kohaldatakse proovide ettevalmistamisel neid standardeid vastavalt vajadusele käesolevas punktis nimetatud sätete asemel.

3.2. **Tuvastusmeetod**

Salmonella spp. tuvastamine viiakse läbi vastavalt muudatusele 1 Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni standardis EN/ISO 6579 Toidu ja loomasöötade mikrobioloogia – Salmonella spp. tuvastamine horisontaalmeetodil – muudatus 1: lisa D: „*Salmonella* spp. liikide tuvastamine loomade väljaheites ja esmatootmistasandi proovides."

3.3. **Serotüüpide määramine**

Igast pädeva asutuse võetud positiivsest proovist määratakse White-Kauffmann-Le Minor skeemi põhjal vähemalt ühe isolaadi serotüüp.

▼B

Toidukäitlejad tagavad, et kõikide isolaatide puhul tuleb määrata vähemalt *Salmonella enteritidis*'e ja *Salmonella typhimurium*'i serotüüp.

3.4. **Muud meetodid**

Kui proove võetakse toidukäitleja algatusel, siis võib käesoleva määruse lisa punktides 3.1, 3.2 ja 3.3 sätestatud proovide ettevalmistamise meetodite, avastamismeetodite ja serotüpiseerimise asemel kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklis 11 ([1]) sätestatud analüüsimeetodeid, kui need on tunnustatud vastavalt standardile EN/ISO 16140.

3.5. **Tüvede säilitamine**

Pädev asutus peab tagama, et ametlike kontrollide raames võetud proovidest säilitatakse vähemalt üks asjaomaste *salmonella* serotüüpide tüvi iga hoone ja aasta kohta faagitüübi võimalikuks kindlaksmääramiseks või antimikroobse tundlikkuse kontrollimiseks, kasutades kultuuride kogumise tavameetodit, mis peab tagama tüvede säilimise vähemalt kaheks aastaks alates analüüsi võtmise kuupäevast.

Kui pädev asutus nii otsustab, säilitatakse faagitüübi võimalikuks kindlaksmääramiseks või antimikroobse tundlikkuse kontrollimiseks ka toidukäitleja algatusel võetud proovide isolaate kooskõlas komisjoni otsuse 2007/407/EÜ artikliga 2 ([2]).

4. TULEMUSED JA ARUANDLUS

4.1. **Esinemissageduse arvutamine liidu eesmärgi saavutamise tõendamiseks**

Liidu eesmärgi saavutamise tõendamisel loetakse broilerikari nakatunuks, kui *Salmonella enteritidis* ja *Salmonella typhimurium* (välja arvatud vaktsiinitüved) avastatakse asjaomase karja proovis.

Nakatunud broilerikarja arvestatakse ainult üks kord, sõltumata proovide võtmise ja analüüside arvust, ning esitatakse aruandes ainult sel aastal, kui võeti esimene positiivse tulemuse andnud proov.

4.2. **Aruandlus**

Aruandlus hõlmab järgmist:

a) vähemalt üks kord aruandlusaasta jooksul analüüsitud broilerikarjade koguarv;

b) mis tahes *salmonella* serotüübi suhtes positiivsete karjade koguarv liikmesriigis;

c) vähemalt ühe *Salmonella enteritidis*'e ja *Salmonella typhimurium*'i serotüübi, sealhulgas monofaasiliste tüvede, mille antigeenne valem on ►C1 1,4,[5],12:i:- ◄, suhtes positiivsete broilerikarjade arv;

d) positiivsete broilerikarjade arv iga *salmonella* serotüübi või määratlemata *salmonella* kohta (isolaadid, millel puudub tüüp või mis ei ole serotüpiseeritud);

([1]) ELT L 165, 30.4.2004, lk 1.
([2]) ELT L 153, 14.6.2007, lk 26.

▼B

Teave proovivõtmise kohta riiklike salmonelloositõrje programmide raames esitatakse eraldi vastavalt punkti 2.1. alapunktidele a ja b, teave toidukäitlejate poolt teostatava proovivõtmise kohta esitatakse vastavalt punkti 2.1. alapunktile a ja pädevate asutuste poolt teostatava proovivõtmise kohta vastavalt punkti 2.1. alapunktile b.

Analüüside tulemused loetakse asjakohaseks teabeks toiduahela kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse 853/2004 II lisa III jaos sätestatule ([1]).

Pädevale asutusele tehakse iga uuritud broilerikarja puhul kättesaadavaks vähemalt järgmine teave:

a) ajakohastatud andmed asjaomase ettevõtte kohta;

b) ajakohastatud andmed asjaomase kasvatushoone kohta;

c) proovivõtmise kuu.

Tulemused ja muu lisateave tuleb esitada direktiivi 2003/99/EÜ artikli 9 lõikes 1 sätestatud suundumuste ja allikate aruande osana ([2]).

Toidukäitleja teavitab pädevat asutust põhjendamatu viivituseta *Salmonella enteritidis*'e ja *Salmonella typhimurium*'i kinnitatud avastamisest. Toidukäitleja annab analüüsi teostavale laboratooriumile vastavad juhised.

([1]) ELT L 226, 25.6.2004, lk 22.
([2]) ELT L 325, 12.12.2003, lk 31.